

EWA KUCZYŃSKA

The Police Academy in Szczytno, Poland

Email: e.kuczynska@wspol.edu.pl

ORCID: 0000-0002-0478-7010

WPŁYW PANDEMII SARS-COV-2 NA PROCES KSZTAŁCENIA W WYŻSZEJ SZKOLE POLICJI W SZCZYTNO W OPINII JEJ RESPONDENTÓW

THE IMPACT OF SARS-COV-2 PANDEMIC ON THE EDUCATION PROCESS AT THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO IN THE OPINION OF RESPONDENTS

ABSTRACT

Pandemics are a direct threat to health and life. They directly and indirectly affect many areas of the human environment, causing numerous changes. Undoubtedly, the Covid-19 pandemic has also had an unprecedented impact on the functioning of universities/schools and the entire academic community. Rectors of universities, as well as directors of educational institutions responsible for the continuity of the functioning of these institutions, were obliged to implement a new system of education, verification of knowledge and a management system based, among others, on remote work.

The rapid spread of the SARS-CoV-2 virus very quickly led to a global pandemic, causing public authorities around the world to face the need to take quick and radical

decisions to introduce measures limiting the transmission of the new virus, and consequently – to protect the health and life of their citizens against a hitherto unknown threat. Moreover, a number of universities have taken up a hard fight against the pandemic to maintain the continuity of the didactic process and their further functioning.

The pandemic forced the state authorities and the management of universities and schools to change the current model of work and make decisions regarding restrictions on the functioning of education, guided by the safety of pupils, students, teachers and school or university employees. The changing situation has been reflected in the regulations and guidelines of individual institutions, including higher education for the system of remote or hybrid work. The pandemic meant that the existing statutory provisions had to be adapted to the new changing conditions.

Undoubtedly, the management staff of universities and schools as well as educational institutions was particularly burdened in this respect due to the need to quickly implement a new work paradigm and the remote learning system.

Therefore, measures have been taken to enable the provision of educational services, based on, among others, the use of modern telecommunications technologies aimed at eliminating direct contacts between individual participants of the education process carried out at the Academy. The adopted solutions were directly dictated by the need to ensure the safety of all participants involved in the broadly understood educational process of WSPol. This publication presents only partial results of the survey carried out among employees of the Police Academy in Szczytno, in which 181 people (N=181) took part, of which 20 people were the managerial staff, and the remaining 161 people were the academic and support staff. The presented results refer to the issue of the undesirable consequences of isolation of students who are educated in direct contact and a presentation of how the stay of a student is organized during traditional classes at the university/school.

In addition, the publication presents the relationship between state security and the tasks performed by the university in the situation of the SARS-CoV-2 coronavirus pandemic causing the Covid-19 disease and sought an answer to the question: In your opinion, is the functioning of the university/school within sanitary and other restrictions constituting a response to SARS-CoV-2 epidemic threats, a manifestation of an acceptable risk in the area of state security?

The publication also presents solutions based on the adopted model of education implemented during the pandemic at the Police Academy in Szczytno (hereinafter referred to as: WSPol) and tried to answer the following question: How does the academy prevent the undesirable consequences of isolation of students who are educated

in direct contact? The answers to such questions were tried to be obtained on the basis of the research results obtained by carrying out a research task at WSPol entitled *Education (not only) of uniformed services in the era of the SARS-CoV-2 coronavirus pandemic causing the Covid-19 disease. Studies on ensuring continuity of education and security to entities of the university or school environment. Forms and types of re(construction) of the educational environment resulting from the pandemic situation.*

STRESZCZENIE

Pandemie są bezpośrednim zagrożeniem zdrowia i życia. Oddziałują bezpośrednio i pośrednio na wiele obszarów otoczenia człowieka powodując liczne zmiany. Bez wątpienia pandemia Covid-19 w bezprecedensowy sposób wpłynęła również na funkcjonowanie uczelni/szkół oraz całej społeczności akademickiej. Rektorzy uczelni wyższych, podobnie jak dyrektorzy placówek edukacyjnych odpowiedzialni za ciągłość funkcjonowania tych instytucji, zobowiązani zostali do wdrożenia nowego systemu kształcenia, weryfikacji wiedzy i systemu zarządzania, opartego m.in. na pracy zdalnej.

Błyskawiczne rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2, bardzo szybko doprowadziło do globalnej pandemii, powodując, że władze publiczne na całym świecie stanęły przed koniecznością podjęcia szybkich i radykalnych decyzji o wprowadzeniu środków ograniczających transmisję nowego wirusa, a w konsekwencji – ochrony zdrowia i życia swoich obywateli przed nieznanym dotąd zagrożeniem. Także szereg uczelni podjęło ciężką walkę z pandemią, aby zachować ciągłość procesu dydaktycznego i swojego, dalszego funkcjonowania.

Pandemia zmusiła władze państwowe i kierownictwo uczelni oraz szkół do zmiany dotychczasowego modelu pracy i podejmowania decyzji dotyczących ograniczeń w funkcjonowaniu szkolnictwa kierując się bezpieczeństwem uczniów, studentów, nauczycieli oraz pracowników szkół i uczelni. Zmieniająca się sytuacja znalazła odzwierciedlenie w przepisach i wytycznych poszczególnych instytucji, w tym również szkolnictwa wyższego do systemu pracy zdalnej lub hybrydowej. Pandemia sprawiła, że dotychczasowe przepisy ustawowe należało dostosować do nowych zmieniających się warunków.

Niewątpliwie szczególnie obciążona w tym zakresie była kadra zarządzająca uczelniami i szkołami oraz placówkami edukacyjnymi ze względu na konieczność szybkiego wdrożenia nowego paradygmatu pracy i systemu kształcenia zdalnego.

Dlatego też zostały podjęte działania umożliwiające realizowanie usług edukacyjnych, w oparciu m.in. o wykorzystanie współczesnych technologii telekomunikacyjnych, ukierunkowanych na wyeliminowanie kontaktów bezpośrednich między

poszczególnymi uczestnikami procesu kształcenia realizowanego w Uczelni. Przyjęte rozwiązania były bezpośrednio podyktowane potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa wszystkich uczestników zaangażowanych, w szeroko rozumiany proces kształcenia WSPol. W prezentowanej publikacji przedstawiono jedynie częściowe wyniki badań ankietowych zrealizowanych wśród pracowników Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, w których udział wzięło 181 osób (N=181), z czego 20 osób stanowiło kadre kierowniczą, a pozostałe 161 osób, kadre akademicką i wspierającą. Prezentowane wyniki odnoszą się do problematyki niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie i przedstawienie w jaki sposób jest zorganizowany pobyt studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w uczelni/szkole.

Ponadto w niniejszym artykule starano się zaprezentować związek między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19 oraz podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: Czy w Pani/Pana ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenia epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa.

W publikacji zaprezentowano również, wdrożone w dobie pandemii w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie (skrót: WSPol), rozwiązania w oparciu przyjęty model kształcenia oraz starano się udzielić odpowiedzi na następujące pytanie: W jaki sposób uczelnia zapobiega niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie? Odpowiedzi na tak postawione pytania starano się uzyskać w oparciu o uzyskane wyniki badań, realizując w WSPol zadanie badawcze pt. *Szkolnictwo (nie tylko) służb mundurowych w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. Studia nad zapewnieniem ciągłości kształcenia i bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. Formy i rodzaje re(konstrukcji) środowiska kształcenia będącego następstwem sytuacji pandemicznej.*

KEYWORDS: *research, education, safety, COVID-19, remote work, university, SARS-CoV-2 pandemic*

SŁOWA KLUCZOWE: *badania, kształcenie, bezpieczeństwo, uczelnia, COVID-19, praca zdalna, pandemia SARS-CoV-2*

SŁOWO WSTĘPU

W związku z obawą o rozprzestrzenianie się pandemii Covid-19 w marcu 2020 r. decyzją polskiego rządu, jak i w wielu krajach zamknięto placówki edukacyjne, bądź ograniczono ich działalność. Celem uczelni i szkół, które sobie wyznaczyły w dobie panującej pandemii było utrzymanie jakości kształcenia na istniejącym poziomie, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa uczniom i studentom. Okres pandemii okazał się wielkim wyzwaniem dla całego środowiska edukacyjnego.

Rzeczywistość w dobie pandemii zmusiła wszystkich do wypracowanie dobrych praktyk nie tylko w zakresie edukacji, ale także samej organizacji pracy jednostki, którymi dzielono się z innymi, zaprzyjaźnionymi uczelniami/szkołami mundurowymi. Poszukiwano rozwiązań zapewniających jak najsprawniejsze funkcjonowanie, dostosowanie się do nowych trudnych warunków i realizację zadań, ale także szukanie nowych rozwiązań, niezakłócających procesu kształcenia i całej służby.

Dlatego też podsumowaniem pewnego etapu działalności uczelni była realizacja zadania badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie pt. *Szkolnictwo (nie tylko) służb mundurowych w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19. Studia nad zapewnieniem ciągłości kształcenia i bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. Formy i rodzaje re(konstrukcji) środowiska kształcenia będącego następstwem sytuacji pandemicznej*, które jest finansowane z subwencji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wymiana myśli z naukowcami, licznych doświadczeń z przedstawicielami innych szkół/uczelni była nieoceniona.

Nowe okoliczności stały się uzasadnieniem do podjęcia ww. badań empirycznych pokazujących zagrożenia procesu kształcenia i wychowania studentów w sytuacji m.in. zdalnego nauczania i kontaktu on-line w dobie pandemii COVID-19. Celem publikacji jest prezentacja wybranych wyników badań odnoszących się do rozwiązań wdrożonych w dobie pandemii w Uczelni jako dobrych praktyk do wykorzystania w sytuacji wystąpienia zagrożeń związanych z pandemią.

Blizsze informacje o organizacji badań i uzyskanych wybranych wynikach przedstawiono poniżej.

CEL PODJĘTYCH BADAŃ

W Wyższej Szkole Policji w Szczytnie od 7 kwietnia 2021 r. realizowane jest zadanie badawcze pt. *Szkolnictwo (nie tylko) służb mundurowych w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19. Studia nad zapewnieniem ciągłości kształcenia i bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. Formy i rodzaje re(konstrukcji) środowiska kształcenia będącego następstwem sytuacji pandemicznej*, które finansowane jest w ramach subwencji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Kierownikiem zadania jest nadinsp. dr hab. Iwona Klonowska – Komendant-Rektor Wyższej szkoły Policji w Szczytnie. Udział w badaniach wzięli przedstawiciele krajowych i zagranicznych szkół oraz uczelni mundurowych, tj.:

- Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie,
- Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni,
- Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej,
- Lwowskiego Państwowego Uniwersytet Spraw Wewnętrznych Ukrainy,
- Uniwersytetu Michała Römera z siedzibą w Wilnie,
- Wyższej Szkoły Straży Granicznej w Rezekne (Łotwa).

W całej działalności człowieka cel wyznacza drogę oraz wskazuje na zorganizowane podejście do jego osiągnięcia. Z punktu poznawczego każda działalność człowieka ma cel, ale każdy podmiot działania ma inny poziom samouświadomienia konieczności jego osiągnięcia (Czupryński, 2017, s. 35).

Podjętej działalności badawczej przyświecał cel główny oraz cele szczegółowe badań. Zdaniem Z. Skornego sformułowanie celu badań wymaga: *uświadomienia sobie, po co podejmujemy badania oraz do czego mogą być przydatne uzyskane w nich wyniki* (Skorny, 1984, s. 19).

Celem głównym badań było poznanie funkcjonowania uczelni lub szkoły w pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującej chorobę Covid-19, w zakresie utrzymania ciągłości kształcenia i zapewnienia bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły.

Realizatorzy badań przyjęli następujące cele szczegółowe badania:

1. Poznanie form i warunków organizacyjnych procesu kształcenia i wychowania, a w szczególności form kształcenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, czy form kontroli jakości kształcenia w sytuacji realnego stanu pandemii SARS-CoV-2.
2. Poznanie opinii respondentów na temat zagrożeń procesu wychowania i kształcenia realizowanego za pomocą form nauczania – uczenia się zdalnego podczas pandemii koronawirusa SARS-CoV-2
3. Poznanie rozwiązań prawno-organizacyjnych wprowadzonych w uczelni lub w szkole w celu obniżania ryzyka pandemicznego zwiększającego szanse na utrzymanie ciągłości i jakości kształcenia.
4. Poznanie opinii respondentów na temat funkcjonowania uczelni lub szkoły w pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.
5. Poznanie opinii respondentów na temat istnienia bądź nie zależności między bezpieczeństwem państwa, a działalnością uczeni lub szkoły, której funkcjonowanie obejmowało działania w rzeczywistym ryzyku pandemicznym (Klonowska, 2021, s. 1-3).

Przedmiotem poznania był stopień realizacji przez uczelnię lub szkołę funkcji kształcenia, a w tym jego form, ograniczeń, uwarunkowań w stanie pandemii SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid – 19. Natomiast podmiotem badań była kadra kierownicza i dydaktyczna wybrana w sposób celowy w uczelni lub w szkole o profilu policyjnym, biorących udział w badaniach.

Na potrzeby podjętych badań niezbędnym było sformułowanie problemów badawczych, które są swoistymi problemami, które naukowiec podejmując się ich pragnie rozwiązań, wyjaśnić w toku badań. Realizując więc badania zespół badawczy postawił następujące problemy badawcze:

1. W jaki sposób uczelni lub szkoły optymalizowały jakość procesu dydaktycznego w pandemii SARS-CoV-2?
2. W jaki sposób uczelnie lub szkoły przeciwdziałają rozwojowi pandemii SARS-CoV-2 wśród kadry i słuchaczy/studentów?
3. Jakie zmiany zostały wdrożone w uczelniach lub szkołach, aby zabezpieczyć proces kształcenia przed niekorzystnymi następstwami pandemii SARS-CoV-2?

4. Jakie zastosowano w uczelniach/szkołach rozwiązania, aby optymalizować proces kształcenia studentów/słuchaczy w przebiegu pandemii SARS-CoV-2?
5. Które zadania szkoły/uczelni doświadczyły niekorzystnych następstw pandemii SARS-CoV-2?
6. Jaki oceniają respondenci funkcjonowanie szkół/uczelni w pandemii SARS-CoV-2?
7. Z jakich rozwiązań nie powinna rezygnować uczelnia/szkoła po wygaśnięciu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2?
8. Jakie zagrożenia charakteryzują proces wychowania i kształcenia w dobie nauczania-uczenia się zdalnego i kontaktu on-line podczas pandemii SARS-CoV-2?
9. Jakie funkcje kierowania w uczelni/szkole doświadczyły niekorzystnych następstw pandemii koronawirusa SARS-CoV-2?
10. Czy dostrzega się związek między bezpieczeństwem państwa, a następstwami pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w obszarze działalności uczelni/szkoły?
11. Jakie regulacje formalno-prawne mające na celu przeciwdziałanie rozpowszechnianiu się koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19 funkcjonują w uczelniach lub szkołach? (Klonowska, 2021, s. 1-3)

W niniejszym artykule skupiono się jedynie na analizie udzielonych odpowiedzi na kilka wybranych pytaniach anonimowej ankiety, które dotyczyły wyłącznie Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, tj.:

1. W jaki sposób uczelnia zapobiega niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie?
2. W jaki sposób jest zorganizowany pobyt studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w Pani/Pana uczelni/szkole?
3. W jaki sposób Pani/Pana zdaniem jest zorganizowany pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej?
4. Czy dostrzega Pani/Pan związek między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19?

5. Czy w Pani/Pana ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcją na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa?

W dalszej części artykułu zostaną przedstawione wyniki udzielonych odpowiedzi na ww. pytania, które zawarto w kwestionariuszu anonimowej ankiety.

METODA, TECHNIKI I NARZĘDZIA BADAWCZE

Ważnym elementem podjętych badań stał się właściwy dobór metod badawczych. Dlatego też, w projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego (Nowak, 2012, s. 47, 54, 60), metodę, która jest jedną z najpopularniejszych metod badań ilościowych. Według T. Pilcha jest to *metoda sondażu diagnostycznego, jest sposobem gromadzenia wiedzy o atrybutach strukturalnych i funkcjonalnych oraz dynamicznie zjawisk społecznych, opiniach, i poglądach wybranych zbiorowości, nasileniu się i kierunkach rozwoju określonych zjawisk i wszelkich innych zjawisk instytucjonalnie niezlokalizowanych – posiadających grupę reprezentującą populację generalną, w której badane zjawisko występuje.* (Pilch, Bauman, 2001, s. 80).

Metodę sondażu diagnostycznego w realizacji badań wybrano dlatego, gdyż jego pomysłodawcy pragnęli dowiedzieć się z opinii respondentów o funkcjonowaniu uczelni lub szkół o profilu policyjnym w pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującej chorobę Covid-19, w zakresie utrzymania ciągłości kształcenia i zapewnienia bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. W dalszej kolejności opracowana czy obrana metoda badań (w tym przypadku sondaż diagnostyczny) zdecydował o doborze odpowiedniej techniki czy technik badawczych, a te z kolei zobowiązały badaczy do zastosowania odpowiadających im narzędzi. W tym celu w ramach zastosowanej metody sondażu diagnostycznego w badaniach wykorzystano technikę ankiety. Standaryzowane kwestionariusze ankiety są podstawowym narzędziem w badaniach sondażowych i są z nimi najbardziej bezpośrednio powiązane, dlatego też dokonano wyboru tej techniki badań.

W procesie badawczym zastosowany został więc kwestionariusz anonimowej ankiety o kafeterii koniunktywnej i dysjunktywnej (z uwagi na udział w badaniach podmiotów zagranicznych opracowano dwie wersje językowe kwestionariusza ankiety: polską i angielską). W jego strukturze znalazły się pytania także o kafeterii półotwartej, które z jednej strony pozwoliły maksymalizować stopień upodmiotowienia respondenta, a z drugiej na zebranie znacznie szerszych informacji w przedmiocie poznania.

Kwestionariusz ankiety, jako przyjęte przez zespół badawczy, narzędzie badawcze w swojej strukturze, oprócz kluczowej części merytorycznej, która zawierała dwa główne obszary badań (obszar dydaktyka, obszar logistyka) zawierała też istotne elementy dodatkowe takie jak: tytuł badań, nazwę instytucji realizującej badanie, cel badania, prośbę o udział w badaniu, sposób wykorzystania udzielonych odpowiedzi i uzyskanych wyników badań. Za pomocą metryczki uzyskano niezbędne informacje o indywidualnych cechach respondentów. Ponadto całość kwestionariusza została podzielona na dwie części, z których część pierwszą wypełniali wszyscy respondenci badań, a część drugą dodatkowo kadra kierownicza. Część pierwsza kwestionariusza zawierała pytania z obszaru dydaktyki, logistyki oraz pytania sondujące związane z celem badań, zaś część druga dodatkowo uwzględniała 7 pytań (otwartych i zamkniętych) skierowane wyłącznie do kadry kierowniczej dotyczących m.in.:

- stopnia poczucia wpływu na przebieg procesów, które należały do zakresu zadań i odpowiedzialności podczas zagrożenia epidemicznego SARS-CoV-2 w sytuacji narastającego ryzyka,
- zastosowanych rozwiązań w kierowanej komórce organizacyjnej uczelni, by przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się SARS-CoV-2 wśród kadry,
- oceny jakości więzi międzyludzkich kadry w kierowanej komórce organizacyjnej, którą Pani/Pan kieruje na skutek pandemii SARS-CoV-2 i jej następstw, w tym ograniczonych możliwości kontaktu bezpośredniego,
- oceny funkcjonowania uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jako przejawu dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa,

- związku między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19,
- inne.

Należy zaznaczyć, że kwestionariusz ankiety został opracowany w formie on-line, do której dostęp został utworzony w oparciu o link, który następnie rozesłano mailowo do podmiotów krajowych i zagranicznych biorących udział w badaniach. Wyniki z ankiety były generowane elektronicznie przez autora badań (WSPol), a następnie zostały odesłane do wskazanych osób, które w swoich instytucjach były odpowiedzialne za ich przebieg. Następnie poproszono o dokonanie dokładnej analizy otrzymanych wyników i poinformowano o możliwości ich zaprezentowania na międzynarodowej konferencji naukowej w WSPol poświęconej prezentacji wyników badań.

ORGANIZACJA I TEREN BADAŃ

Do udziału w badaniach Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie zaprosiła 15 podmiotów w kraju i za granicą, w tym w 12 uczelni wyższych, wśród których znalazło się 5 uczelni krajowych (Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej, UWM w Olsztynie, UKSW w Warszawie, AMW w Gdyni, WSGE w Józefowie) i 7 uczelni zagranicznych (z Niemiec, Łotwy, Litwy, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Cypru, Holandii) oraz 3 szkoły zagraniczne o profilu policyjnym (z Czech, Słowacji i Niemiec). Udział w badaniach wzięli też pracownicy inicjatora badań, czyli z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. W wyniku dokonanego rozpoznania, co do udziału w badaniach, ostatecznie zostały one zrealizowane w uczelniach, w tym w uczelniach zagranicznych o różnym profilu działalności, mających różny status i różną pozycję w systemie kształcenia akademickiego, które wyraziły swój akces (8 podmiotów). Ta sytuacja determinuje zmianę jakościową doboru celowego i podniesienie wartości grupy badawczej, która staje się poprzez zastosowanie tych kryteriów heterogeniczna. Aby podnieść jeszcze jej jakość zastosowane zostało kryterium determinujące jej reprezentacyjność w celu jej reprezentatywności.

Wykorzystana została zasada proporcjonalności. Badaniu zostało poddanych 30-40% kadry dydaktycznej i 30-40% kadry kierowniczej każdej uczelni, aby możliwe było także porównywanie wyników i obiektywne formułowanie twierdzeń, a następnie wniosków.

WYBÓR I CHARAKTERYSTYKA BADANEJ POPULACJI

W badaniach, z ramienia Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie udział wzięło 181 osób (N=181), z czego 20 osób stanowiło kadrę kierowniczą, a pozostałe 161 osób, kadrę akademicką i wspierającą. Charakterystykę grupy badawczej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Charakterystyka grupy badawczej.

Wyszczególnienie		Liczba osób (N=181)	Odsetek procentowy osób (%)
Poziom wykształcenia(N=181)	średnie	26	14,36
	wyższe	155	85,64
Razem		181	100
Charakter wykonywanej pracy (N=181)	dydaktyczne	99	54,70
	administracyjne	46	25,41
	dowódczo-sztabowe	15	8,29
	medyczne i ratownicze	1	0,55
	inne	20	11,05
Razem		181	100
Staż pracy/służby (N=181)	do 5 lat	9	4,97
	6-10 lat	14	7,73
	11-20 lat	74	40,89
	21-30 lat	62	34,26
	Powyżej 30 lat	22	12,15
Razem		181	100
Stanowisko (N=181)	Kierownicze	20	11,05
	Kadra akademicka i wspierająca	161	88,95
Razem		181	100

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższych danych zobrazowanych w tabeli wynika, że zdecydowana większość osób badanych posiadała wykształcenie wyższe (155 osób, co stanowi 85,64% zbadanej populacji) i ponad połowa z nich 54,70% zajmowała stanowiska dydaktyczne (99 osób). Jedyne 26 osób (14,36% zbadanej populacji) reprezentowało wykształcenie na poziomie średnim. Tylko jedna osoba wykonywała zadania medyczne i ratownicze. Pozostałe 46 osób wykonywały prace administracyjne, 15 osób dowódczo-sztabowe i 20 osób inne zadania od wymienionych.

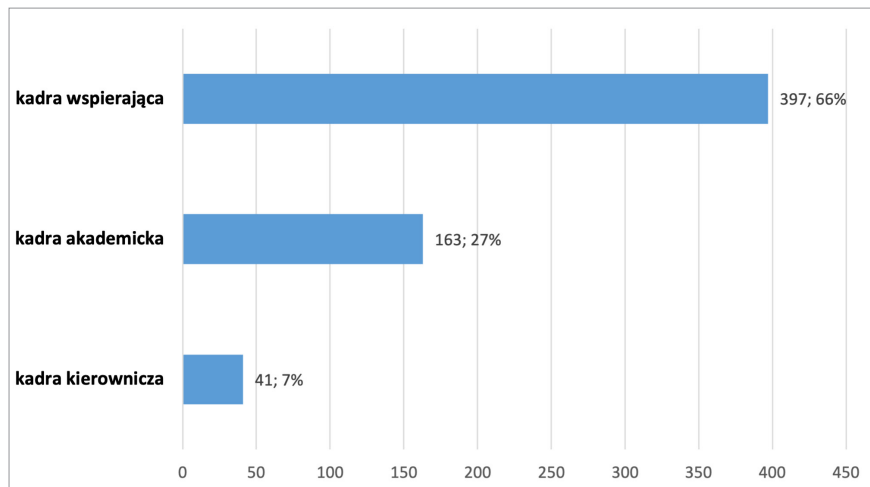
Podsumowując można zauważyć, że badaniom realizowanym w WSPol, w większości poddały się osoby posiadające wyższe wykształcenie, wykonujące czynności dydaktyczne, posiadające staż pracy/służby w przedziale od 11-20 lat. Znaczną większość stanowiła kadra akademicka i wspierająca działalność Uczelni.

Należy wspomnieć, że zatrudnienie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie na dzień 1 listopada 2021 r. kształtowało się następująco:

Tabela 2. Zatrudnienie w WSPol wg. stanu na dzień 1 listopada 2021 r. (Dane uzyskane z Działu Kadr WSPol).

L.p.	Zatrudnienie w WSPol	Liczba pracowników
1	kadra kierownicza	41
2	kadra akademicka	163
3	kadra wspierająca	397
	Razem 2+3	560
	Ogółem 1+2+3	601

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 1. *Zatrudnienie w WSPol wg. stanu na dzień 1 listopada 2021 r.*

Źródło: Opracowanie własne

Jak wcześniej wspomniano udział w badaniach wzięło 181 osób, czyli jak wynika, z tabeli 2 i wykresu 1 – 30% zatrudnionych pracowników WSPol. Wskaźnik ten został przyjęty na wskazanym poziomie procentowym – 30% tak, aby na podstawie uzyskanych` wyników, o określonej dokładności i pożądanym stopniu pewności o badanej populacji, możliwe było odpowiednie ich porównywanie oraz obiektywne formułowanie twierdzeń, a następnie wniosków. Z uwagi na znajomość parametrów badanej populacji był to więc wybór celowy.

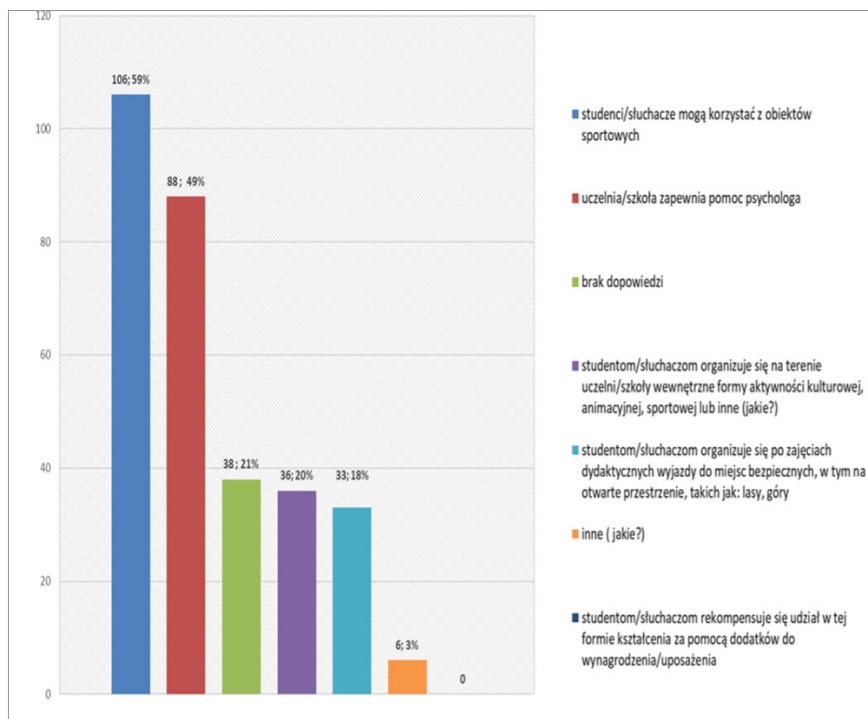
Ponadto zespół badawczy podjął decyzje o przeprowadzeniu w grupie respondentów dodatkowo losowania, aby uniknąć tendencyjnego wyboru respondentów do badania. Kierownik badań wraz z przedstawicielami jego wykonawców dokonał również wyboru losowego respondentów do badań, wybierając losowo jedynie spośród kierownictwa poszczególnych komórek organizacyjnych uczelni respondentów do badań.

**WPLYW PANDEMII SARS-CoV-2 NA PROCES
KSZTAŁCENIA W WYŻSZEJ SZKOŁY POLICJI
W SZCZYTNIEM W OPINII RESPONDENTÓW. OCENA
FUNKCJONOWANIA UCZELNI W OBOSTRZENIACH
SANITARNYCH I INNYCH OGRANICZENIACH
STANOWIĄCYCH REAKCJĘ NA ZAGROŻENIA
EPIDEMICZNE SARS-CoV-2 JAKO PRZEJAW
DOPUSZCZALNEGO RYZYKA W OBSZARZE
BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA**

Rozważania na temat wpływu pandemii SARS-CoV-2 na proces kształcenia w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie w opinii respondentów oraz ocenę funkcjonowania uczelni w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenia epidemiczne SARS-CoV-2 jako przejaw dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa zaczniemy od analizy kilku, wybranych przez autora niniejszej publikacji, pytań w ankiecie z obszaru dydaktyki i uzyskanych wyników, w toku badań dotyczących przedmiotowego zakresu.

Jedno z pytań, dotyczyło kwestii związanych z zapobieganiem przez Uczelnię niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 2. (pytanie 7 z kwestionariusza ankiety). W jaki sposób uczelnia zapobiega niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie? (możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) N=181.

Źródło: W. Nowak, wykonawca zadania badawczego po stronie WSPol.

Z analizy uzyskanych wyników można zauważyć, że badane osoby udzielając odpowiedzi na pytanie w jaki sposób uczelnia zapobiega niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie, najwięcej osób – 106 osób (59% badanej populacji WSPol) wskazało na możliwość korzystania z obiektów sportowych, 88 osób (49%) na pomoc psychologa. Najmniejszą liczbę stanowiły odpowiedzi osób, w których wskazano na inne sposoby zapobiegania niepożądanym następstwom izolacji – 6 odpowiedzi, wśród których nie wymieniono jednakże jakie to są sposoby zapobiegania.

Ponad 21% badanych, co stanowi 38 osób, nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie, zaś 36 osób wskazało, że studentom/słuchaczom organizuje się na terenie uczelni wewnętrzne formy aktywności kulturowej, animacyjnej, sportowej lub inne. Ponadto studentom/słuchaczom organizuje się po zajęciach dydaktycznych wyjazdy do miejsc bezpiecznych, w tym na otwarte przestrzenie, takich jak: lasy, góry. Takiej odpowiedzi udzieliły 33 osoby (18% badanych). Z przedstawionych wyników można wnioskować, że osoby biorące udział w badaniu znały sposoby wprowadzone przez uczelnię na zapobieganie niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie. Wprowadzone w WSPoL sposoby były im w większości znane.

Kolejne pytanie z obszaru dydaktyki kwestionariusza ankiety, które zostało poddane analizie brzmiało: ***W jaki sposób jest zorganizowany pobyt studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w Pani/Pana uczelni/szkole?***

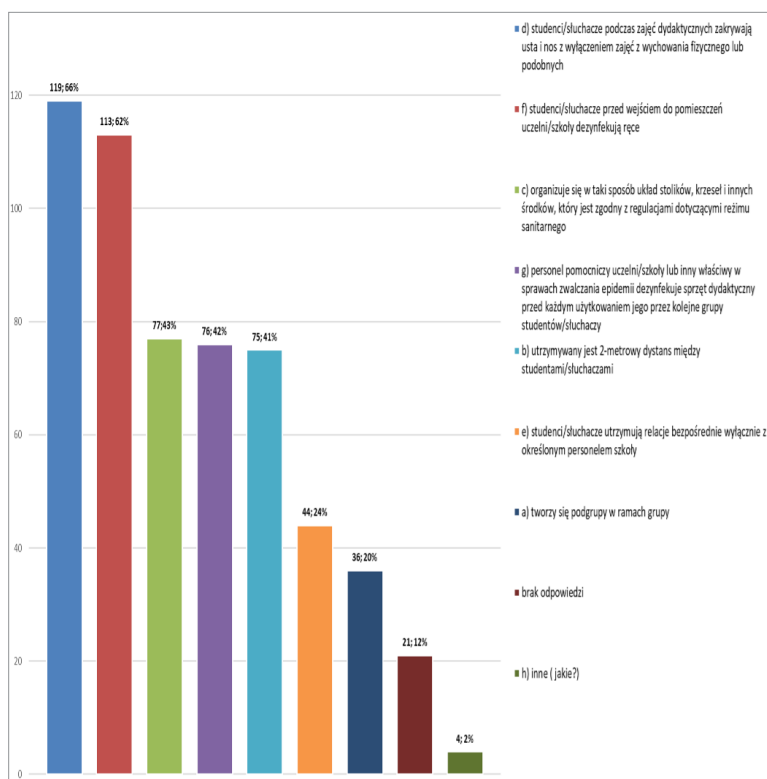
Analiza uzyskanych danych z powyższego wykresu (Wykres nr 3) wskazuje, że najwięcej odpowiedzi – 66% stanowią osoby, które odpowiedziały, że studenci/słuchacze podczas zajęć dydaktycznych zakrywają usta i nos z wyłączeniem zajęć z wychowania fizycznego lub podobnych. Kolejną znaczną liczbą udzielonych odpowiedzi – 62% stanowiły osoby, które wskazały, że studenci/słuchacze przed wejściem do pomieszczeń uczelni/szkoły dezynfekują ręce. Jak wskazują uzyskane odpowiedzi znaczna liczba osób zna podstawowe sposoby, które zostały wprowadzone w uczelni, aby zorganizować pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej. Wśród udzielonych odpowiedzi znalazły się również następujące sposoby, tj.:

- organizuje się w taki sposób układ stolików, krzeseł i innych środków, który jest zgodny z regulacjami dotyczącymi reżimu sanitarnego (77 odpowiedzi),
- personel pomocniczy uczelni/szkoły lub inny właściwy w sprawach zwalczania epidemii dezynfekuje sprzęt dydaktyczny przed każdym użytkowaniem jego przez kolejne grupy studentów/słuchaczy (76 odpowiedzi),
- utrzymywany jest 2-metrowy dystans między studentami/słuchaczami (75 odpowiedzi),
- studenci/słuchacze utrzymują relacje bezpośrednie wyłącznie z określonym personelem szkoły (44 odpowiedzi),
- tworzy się podgrupy w ramach grupy (36 odpowiedzi).

21 osób nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie, a jedynie 4 osoby zaznaczyły inne sposoby zorganizowania pobytu studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej, jednakże nie wskazano na jakie?

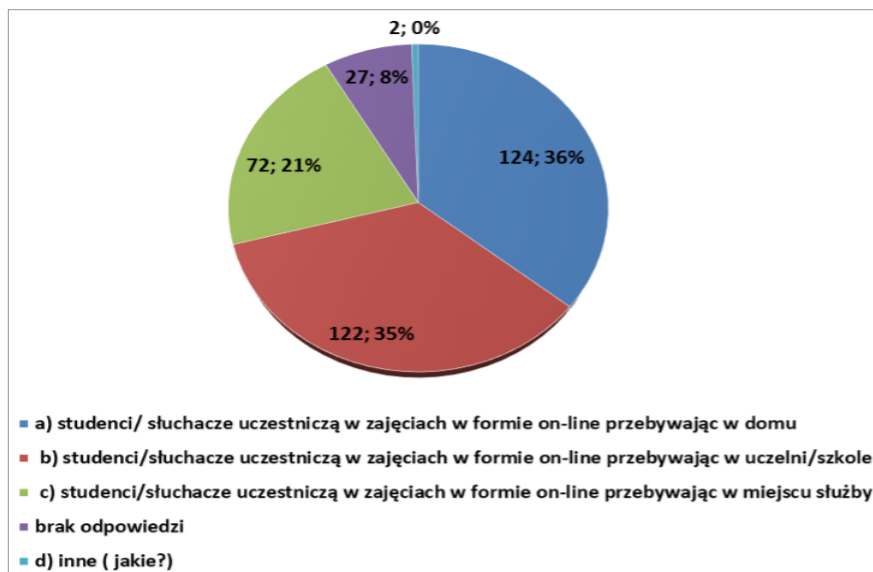
Ważną kwestią dla badawczy było również uzyskanie odpowiedzi na kolejne pytanie z ankiety, które sformułowano następująco: W jaki sposób Pani/Pana zdaniem jest zorganizowany pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej? (możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź). Uzyskane odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie 4.

Wykres 3. (pytanie 8 z kwestionariusza ankiety). W jaki sposób jest zorganizowany pobyt studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w Pani/Pana uczelni/szkole? (możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) N=181.

Źródło: W. Nowak, wykonawca zadania badawczego po stronie WSPol.

Wykres 4. (pytanie 9 z kwestionariusza ankiety). W jaki sposób Pani/Pana zdaniem jest zorganizowany pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej? (możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) N=181.

Źródło: W. Nowak, wykonawca zadania badawczego po stronie WSPol.

Analizując powyższy wykres można zauważyć, że największa liczba udzielonych odpowiedzi skupiała się wokół uczestnictwa studentów w zajęciach, w formie on-line przebywając w domu (36% odpowiedzi) oraz uczestnictwa w zajęciach w formie on-line przebywając w uczelni/szkole (35% udzielonych odpowiedzi). Zarówno jedna forma realizacji zajęć, jak i druga spotkała się z akceptacją studentów uczestniczących w zajęciach. Te formy zorganizowania pobytu studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej zarówno w domu, jak i w uczelni/szkole są dobrze znane badanym i przez nich aprobowane. 72 osoby (co stanowi 21% badanej populacji), z uwagi na fakt, że Uczelnia kształci również funkcjonariuszy Policji i inne służby wskazały również na uczestnictwo w zajęciach w formie on-line przebywając w miejscu pełnienia służby. Zaledwie 27 osób (8% badanych) nie udzieliło odpowiedzi, zaś 2 osoby zaznaczyły odpowiedź wskazując na inne sposoby zorganizowania przez uczelnię pobytu studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej, jednakże nie wymieniły jakie to są sposoby.

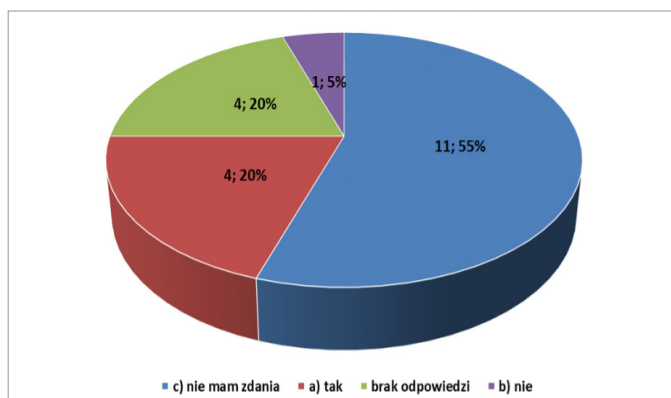
Na uwagę zasługują jeszcze dwa pytania, które dotyczą bezpieczeństwa państwa i jego związku z realizowanymi przez uczelnie zadaniami w sytuacji pandemii oraz oceny funkcjonowania uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jako przejawu dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa.

W tym celu poddano analizie wyniki uzyskane od respondentów badań w ramach następujących, dwóch pytań, tj.:

- Czy dostrzega Pani/Pan związek między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19?;
- Czy w Pani/Pana ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa?

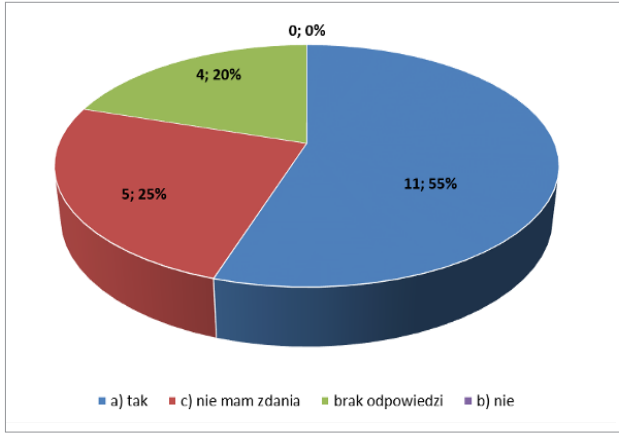
Przedmiotowe pytania skierowane były wyłącznie do interesariuszy reprezentujących kadrę kierowniczą uczelni (N=20) w ramach obszaru pytań sondujących ankiety. Uzyskane wyniki z ww. postawionych pytań przedstawiono na poniższych wykresach 5 i 6.

Wykres 5. (pytanie 32 z kwestionariusza ankiety). *Czy dostrzega Pani/Pan związek między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19? N=20.*

Źródło: W. Nowak, wykonawca zadania badawczego po stronie WSPol.

Wykres 6. (pytanie 33 z kwestionariusza ankiety). Czy w Pani/Pana ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa? N=20.

Źródło: W. Nowak, wykonawca zadania badawczego po stronie WSPol.

Analizując wykres 5 można zauważyć, że największa liczba, tj. 11 respondentów (55% badanych) stwierdziła, że nie ma zdania na temat związku między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19, z kolei 4 osoby, co stanowi 20% badanych wskazało, że dostrzega taki związek. Tyle też samo osób – 4 – nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Tylko 1 osoba wskazała, że nie dostrzega związku między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19.

Dokonując zaś analizy danych z wykresu 6 można zauważyć, że najwięcej osób – 11 – co stanowi 55% badanych odpowiedziało, że w ich ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa, zaś 25% osób badanych nie ma na ten temat zdania. 4 osoby nie udzieliło odpowiedzi na ten temat. Żadna z badanych osób nie stwierdziła zaś, że funkcjonowanie uczelni

w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa.

PODSUMOWANIE

Wraz z pojawieniem się pandemii narodziły się pytania: gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy? Czego nauczyła nas pandemia? W niniejszym artykule starano się pokazać tylko wybrane wyniki podjętych badań uzyskane w trakcie realizacji zadania badawczego pt. Szkolnictwo (nie tylko) służb mundurowych w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. Studia nad zapewnieniem ciągłości kształcenia i bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. Formy i rodzaje re(konstrukcji) środowiska kształcenia będącego następstwem sytuacji pandemicznej.

W przedstawionym artykule skupiono się przede wszystkim na próbie dokonania analizy w oparciu o uzyskane wyniki z udzielonych odpowiedzi m.in. na następujące pytania, zawarte w kwestionariuszu anonimowej ankiety:

1. W jaki sposób uczelnia zapobiega niepożądanym następstwom izolacji studentów/słuchaczy, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie?
2. W jaki sposób jest zorganizowany pobyt studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w Pani/Pana uczelni/szkole?
3. W jaki sposób Pani/Pana zdaniem jest zorganizowany pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej?
4. Czy dostrzega Pani/Pan związek między bezpieczeństwem państwa, a realizowanymi przez uczelnię zadaniami, w sytuacji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę Covid-19?
5. Czy w Pani/Pana ocenie funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa?

Z uzyskanych odpowiedzi wydaje się, że Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie zastosowała adekwatne zmiany do sytuacji pandemicznej, w jakiej się znalazła

i we właściwy sposób zorganizowała pobyt studentów/słuchaczy w ramach pracy zdalnej, jak i podczas zajęć tradycyjnych. Respondenci wskazywali na znane im metody i sposoby, zapobiegania niepożądanym następstwom izolacji, którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie na terenie Uczelni, jak i na sposoby zorganizowania pobytu studentów trakcie pracy zdalnej oraz podczas tradycyjnych zajęć. Powyższe opinie pozwalają też domniemać, że część zajęć realizowanych dotychczas w sposób tradycyjnych – face to face – zostanie na stałe wprowadzona do praktyki uczelnianej, bądź nawet zastąpiona w ramach pracy zdalnej z wykorzystaniem różnych komunikatorów w trybie on-line.

Wprowadzone zmiany były systemowe, poprzedzone procesem adaptacji i nie wywoływały w środowisku akademickim oporu, a tym samym dodatkowego problemu dla uczelni. Można również stwierdzić, że osoby ankietowane wyrażając swoje opinie na temat oceny funkcjonowania uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 mają świadomość przejawu dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa.

Ponad 55% badanych wskazała, że funkcjonowanie uczelni/szkoły w obostrzeniach sanitarnych i innych ograniczeniach stanowiących reakcję na zagrożenie epidemiczne SARS-CoV-2 jest przejawem dopuszczalnego ryzyka w obszarze bezpieczeństwa państwa. Trwająca pandemia Covid-19 wpłynęła na zmianę oblicza współczesnych stosunków i uwarunkowania szeroko pojętego bezpieczeństwa krajowego, jak i międzynarodowego. Zasięg oddziaływania oraz skutki pandemii rzutują w istotny sposób na przyszłość stosunków krajowych i międzynarodowych, system bezpieczeństwa, a także pozycję i funkcjonowanie całej Polski i innych państw. W procesy te włączana jest Polska, w związku z powyższym implikują one i determinują bezpieczeństwo państwa polskiego. Pandemia Covid-19 doprowadziła do poczucia wzrostu zagrożenia wśród obywateli i wskazała na nowe formy zagrożeń na poziomie bezpieczeństwa wewnętrznego Polski oraz innych państw. Ukazała, że nawet najbardziej rozwinięte i bogate mocarstwa nie były przygotowane na tego rodzaju niebezpieczeństwa i z punktu widzenia zarządzania kryzysowego konieczne było wprowadzenie nowych rozwiązań skierowanych na elastyczność działań zarządczych i umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

W podsumowaniu można sformułować wniosek, że Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie w pandemii Covid-19 postępowwała w sposób przemyślany, adekwatny do cech i rozwoju zagrożenia epidemicznego na terenie uczelni, ale jednocześnie nie zrezygnowała z form kształcenia tradycyjnego, jak również podjęła trud rozwoju form nauczania cyfrowego uwzględniającego także potrzebę utrzymania wysokiej jakości kształcenia poprzez formy zdalnego nauczania. Oprócz tego dołożyła wszelkich starań, aby w tym ciężkim dla wszystkich okresie pandemii obie formy kształcenia (tradycyjna i zdalna) były akceptowane przez studentów, jaki przez nauczycieli akademickich oraz zapewniła wszelkie, dopuszczalne sposoby umożliwiające zorganizowanie bezpiecznego pobytu studenta/słuchacza podczas zajęć tradycyjnych w uczelni. Zwróciła też uwagę na zapewnienie niepożądanym następstw izolacji studentów/słuchaczy którzy kształcą się w bezpośrednim kontakcie na uczelni, poprzez m.in. odpowiedni układ stolików, krzeseł i innych środków, który jest zgodny z regulacjami dotyczącymi reżimu sanitarnego, odpowiednią dezynfekcję sprzętu dydaktycznego przed każdym użytkowaniem jego przez kolejne grupy studentów/słuchaczy, utrzymywanie 2-metrowego dystansu między studentami/słuchaczami i inne. Uczelnia, zgodnie z Zarządzeniem nr 33/2020 Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z dnia 11 marca 2020 r. powołała nieetatowego zespołu do monitorowania sytuacji w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie pod kątem zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Pandemia COVID-19 wywarła wpływ na większość dziedzin życia. Spowodowała, że również polskie uczelnie zarówno te cywilne, jak i mundurowe musiały zmierzyć się z wieloma wyzwaniem, takimi jak organizacja pracy zdalnej czy też zmiana w relacjach ze studentami/słuchaczami, bądź nauczycielami. W związku z tym musiano wprowadzić bardzo szybko rozwiązania, które być może były planowane w dłuższej perspektywie czasu, jednak musiały jak najszybciej zaistnieć, gdyż taka była potrzeba. Niektóre z wprowadzonych rozwiązań przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie starano się przybliżyć w niniejszej publikacji.

REFERENCES

- Bajor, P. (2020). Pandemia a kolektywny system bezpieczeństwa międzynarodowego – uwarunkowania oraz implikacje dla Polski, w: *Analiza KBN Covid-19, Uczelnia Badawcza Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim, Seria C Nr 11 (73) 2020 z dnia 5 sierpnia 2020 r.* dostęp z dnia 20.04.2023 r. <https://zbn.inp.uj.edu.pl/documents/92718966/145706753/AnalizaCOVID-11-Bajor-1/bef64874-c87f-4130-86c4-cb2883bae3f9>.
- Czapiewska, G. (2021). Zmiany w jakości kształcenia akademickiego w dobie pandemii Covid-19 w: *Kultura i Edukacja nr 3(133) s.50-63*,
- Czupryński, A. (2017). Cel poznawczy i utylitarny w naukach o bezpieczeństwie, [w:] A. Czupryński, B. Wiśniewski, J. Zboina (red.), *Nauki o bezpieczeństwie. Wybrane problemy*, Wydawnictwo CNBOP-PIB, Józefów, s. 35,
- Klonowska, I. (2021). Założenia metodologiczne projektu badawczego, s. 1-3 (materiał niepublikowany).
- Klonowska, I., Kuczyńska, E., Gawroński, P. (2023). *COVID-19 a funkcjonowanie uczelni wyższych i szkół o profilu policyjnym. Dokąd zmierzamy?*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
- Nowak, S. (2012). *Metodologia badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 47, 54, 60.
- Pilch, T., Bauman, T. (2021). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa, s. 80.
- Pyzalski, J., Walter, N. (2021). *Edukacja zdalna w czasie pandemii Covid-19 w Polsce – mapa głównych szans i zagrożeń. Przegląd i omówienie wyników najważniejszych badań związanych z kryzysową edukacją zdalną w Polsce dla Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Dz.U. 2021, poz. 861 z późn. zm.
- Florek, I., Sitek, M. (2023). *Post-pandemiczna perspektywa nauczania w szkolnictwie wyższym a prawo do edukacji i realizacja 4. Celu Zrównoważonego Rozwoju [in:] Covid-19 a funkcjonowanie uczelni wyższych i szkół o profilu policyjnym. Dokąd zmierzamy?* Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2023 r., ISBN: 978-83-8180-784-5, 289-312.
- Florek, I. (2022). *Administracja w szkole wyższej w dobie pandemii [in:] Administracja w szkole wyższej w dobie pandemii (red.) Ura E., Politechnika Rzeszowska*, ISBN 9788379346080, 169-176.
- Skorny, Z. (1984). *Prace magisterskie z psychologii i pedagogiki*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, s. 19.

- Środowiskowe wytyczne dotyczące działalności uczelni w roku akademickim 2020/21 w związku ze stanem epidemii w Polsce, dostęp z dnia 20.04.2023 r. file:///C:/Users/e.kuczynska/Downloads/20201204_Wytyczne_dla_uczelni_po_aktualizacji_i_akceptacji_GIS_listopad-grudzien_2020_03122020-1.pdf
- Wytyczne bezpiecznego funkcjonowania uczelni i innych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w okresie pandemii. Dostęp z dnia 27.03.2023 r. <https://www.gov.pl/web/psse-strzelce-opolskie/wytycznebezpiecz>
- Wniosek nadinsp. dr hab. I. Klonowskiej z dnia 6 kwietnia 2021 r. o przyznanie środków finansowych na realizację zadania badawczego pt. *Szkolnictwo (nie tylko) służb mundurowych w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. Studia nad zapewnieniem ciągłości kształcenia i bezpieczeństwa podmiotom środowiska uczelni lub szkoły. Formy i rodzaje re(konstrukcji) środowiska kształcenia będącego następstwem sytuacji pandemicznej*, nr 3/NB/2021/IK, które finansowane jest w ramach subwencji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.
- Wniosek o finansowanie w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki/ Doskonała Nauka – wsparcie konferencji naukowych złożony do MEIN, numer ID: 513305, 2021-04-30.
- Zarządzenie nr 33/2020 Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie powołania nieetatowego zespołu do monitorowania sytuacji w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie pod kątem zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.